

Pedagogisch Beleidsplan

2020

Voel je thuis!

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Visie	2
2.2 Visie op kinderopvang in een gastoudergezin.....	2
2.3 Betrokkenheid van de gastouder bij het kind.....	3
3. 4 Pedagogische basisdoelen als uitgangspunt.....	3
3.1 Gevoel van emotionele veiligheid	3
3.2 Ontwikkeling van persoonlijke competenties.....	4
3.2.1 Lichamelijke ontwikkeling.....	4
3.2.2 Cognitieve ontwikkeling.....	5
3.2.3 Creatieve ontwikkeling	8
3.2.4 Ontwikkeling identiteit	8
3.2.5 Zelfredzaamheid	9
3.3 Ontwikkeling van sociale competenties	9
3.3.1 Sociale ontwikkeling.....	9
3.3.2 Emotionele ontwikkeling	10
3.4 Waarden en normen.....	12
3.4.1 Overbrengen van waarden en normen	12
3.4.2 Uitwisselen van waarden en normen	12
3.4.3 Vooroordelen	13
3.4.4 Verschillen.....	13
3.4.5 Feesten en rituelen	13
3.4.6 Omgaan met rouwverwerking	14
4. Verzorging van de kinderen	14
4.1 Maaltijden.....	14
4.2 Slapen.....	14
4.3 Gezondheid, ziektes en ongevallen.....	14
4.4 Hygiëne	14
4.5 Inrichting.....	15
5. Samenwerken met ouders/verzorgers	15
5.1 Betrokkenheid	15
5.2 Oudercommissie.....	16
5.3 Uitwisseling van informatie	16
5.4 Privacy.....	16
6. Wettelijke eisen	16
6.1 Eisen aan de opvangruimten.....	16
6.2 Maximum op te vangen kinderen en hun leeftijdsopbouw	17
6.3 Achterwacht	17

1. Inleiding

1.1 Algemene doelstelling

Het pedagogisch beleidsplan van All Kidz Nederland is richtinggevend voor de dagelijkse opvangpraktijk. Het is bestemd voor alle bij de opvang betrokken partijen.

Ouders en verzorgers: de ouders/verzorgers een beeld geven van de opvang die de kinderen wordt geboden, de wijze waarop de opvang is geregeld, de activiteiten die worden ondernomen en de manier waarop met de kinderen wordt omgegaan.

Gastouder: het pedagogisch beleid is een richtlijn voor de gastouder zodat zij weet wat er van haar wordt verwacht. Daarnaast stimuleert het de gastouder om in de dagelijkse praktijk stil te staan bij het werk waardoor de kwaliteitsbewustheid wordt bevorderd.

All Kidz Nederland streeft ernaar dat aan kinderen veilige en verantwoorde gastouderopvang wordt geboden door hoge kwaliteitseisen te stellen aan haar handelen. Het welzijn van het kind staat hierbij centraal.

2. Visie

2.1 Algemene visie op de gastouderopvang

Gastouderopvang biedt aan kinderen van 0-13 jaar de mogelijkheid om zich in een veilige omgeving, in groepsverband, te ontwikkelen. Gastouderopvang biedt ouders/verzorgers aan om, naast de opvoeding van de kinderen, actief deel te nemen aan de maatschappij. Gastouderopvang dient te voldoen aan eisen met betrekking tot kwaliteit en continuïteit. Tevens dient gastouderopvang, voor zover mogelijk, tegemoet te komen aan de wensen van de ouders/verzorgers.

2.2 Visie op kinderopvang in een gastoudergezin

All Kidz Nederland streeft er naar een opvoedingssituatie te bieden die aansluitend en aanvullend is op de opvoedingssituatie thuis. In het gastoudergezin ontmoeten kinderen andere kinderen in groepsverband. Het is een plaats waar kinderen leren omgaan met andere kinderen, door onder meer samen te spelen, te eten en te slapen.

Door het omgaan met andere kinderen leren kinderen de uitwerking van hun gedrag op anderen kennen. Mede hierdoor krijgen kinderen inzicht in hun eigen gevoelens en leren ze een scala aan reactiemogelijkheden. Tevens leren kinderen al vroeg de betekenis van delen, helpen, rekening houden met de ander, omgaan met conflicten en opkomen voor je zelf.

De situatie in het gastoudergezin is er op gericht het kind in een op kinderen afgestemde omgeving en sfeer een prettige dag te laten doorbrengen, zodanig dat het kind zich er veilig en geborgen voelt.

Hier wordt door de gastouder zowel in groepsverband als individueel bewust aangesloten op de ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevindt. De gastouder neemt een deel van de opvoeding van de kinderen over.

Ouders/verzorgers zijn echter medeverantwoordelijk voor de opvang van hun kinderen in het gastoudergezin. Daarom is het noodzakelijk om gegevens over de ontwikkeling van hun kind met de gastouder uit te wisselen. Daardoor worden wederzijdse inzichten over deze ontwikkeling en de opvoeding vergroot. Goede contacten tussen ouders/verzorgers en de gastouder zijn dus belangrijk.

2.3 Betrokkenheid van de gastouder bij het kind

Ouders/verzorgers mogen van de gastouder betrokkenheid bij het kind verwachten. Gastouders kunnen meedenken over opvoedingsvragen als ouders/verzorgers daaraan behoefte hebben.

Tevens heeft de gastouder een signalerende functie ten aanzien van het welzijn en het functioneren van de kinderen.

3. 4 Pedagogische basisdoelen als uitgangspunt

De vier pedagogische basisdoelen van de opvoeding van kinderen in een gezin die door ontwikkelingspedagoge Riksen-Walraven zijn omschreven zijn opgenomen in de Wet kinderopvang. De basisdoelen worden in dit beleidsplan verder uitgewerkt aan de hand van deze uitgangspunten.

De Wet kinderopvang noemt vier pedagogische basisdoelen:

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid
2. Het bieden van mogelijkheden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
3. Het bieden van mogelijkheden tot het ontwikkelen van sociale competenties
4. Het bieden van de gelegenheid om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken

3.1 Gevoel van emotionele veiligheid

Emotionele veiligheid is een belangrijke basisvoorwaarde voor een goede opvang. Ouders/verzorgers kunnen alleen dan hun kind met een gerust hart bij de gastouder achterlaten als ze weten dat het zich veilig en vertrouwd voelt bij haar/hem.

Continuïteit in de opvang is belangrijk: bij voorkeur moet er sprake zijn van een regelmatige opvang door dezelfde gastouder op hetzelfde opvangadres. Op die manier zal het gastkind zijn of haar eigen plekje veroveren binnen het gastgezin.

Het is belangrijk om aandacht te geven aan het wennen. Het is het vertrouwd raken van het kind met de nieuwe omgeving en het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen het kind en de gastouder. En tevens: het vertrouwd raken van de ouders/verzorgers met de nieuwe situatie en het vertrouwen krijgen dat hun kind in goede handen is.

Bij een eerste afspraak kunnen afspraken worden gemaakt over het wennen en eventueel een keer of enkele keren proefdraaien. Op die manier kunnen gastouder en kind langzaam aan elkaar wennen. Ieder kind kent hierin zijn eigen tempo. Voor de kleintjes helpt vaak het meenemen van eigen speen of knuffel om zich sneller thuis te voelen.

Vooraf bij het brengen van het kind kan het in begin moeilijk zijn. Het is belangrijk dat ouders/verzorgers duidelijk zijn (voorspelbaarheid).

Duidelijk aankondigen dat ze weggaan (en natuurlijk weer terug zullen komen) en dan ook daadwerkelijk vertrekken. Een vast ritueel kan helpen: even samen uitzwaaien met de gastouder, samen een spelletje doen. Sommige kinderen hebben even tijd en ruimte nodig om alleen te zijn.

Vooraf in het begin kan de ouder even bellen om te vragen hoe het gaat met het kind.

Aan het eind van de dag komt de ouder het kind weer halen. Het is prettig als er voldoende tijd is voor een korte overdracht over hoe de dag is verlopen.

Een veilige omgeving biedt de mogelijkheid om een stabiele relatie op te bouwen die de ontwikkeling van het kind stimuleert. Pas als het kind zich veilig en vertrouwd voelt bij de gastouder zal het zijn emoties durven uiten: als hij boos is of verdrietig of juist blij en vrolijk.

Door als gastouder emoties te benoemen als iets heel gewoons (ik zie dat je boos bent, klopt dat? of ik zie dat je heel blij bent, klopt dat?), ook in het bijzijn van andere kinderen, leren kinderen wat bij hen hoort en wat bij andere kinderen of bij de gastouder.

Ook complimenten, een knipoog of een vriendelijk woord zijn voor een kind signalen dat de gastouder hem 'ziet'.

3.2 Ontwikkeling van persoonlijke competenties

Elk kind moet de mogelijkheid hebben om op te groeien tot een uniek persoon die zelfvertrouwen en eigenwaarde heeft, zelfstandig kan functioneren, flexibel is en tegen een stootje kan.

Jonge kinderen maken een grote ontwikkeling door. Een ontspannen en gezellige sfeer is belangrijk voor de ontwikkeling van het gastkind.

Het heeft geen zin om te proberen een kind iets bij te brengen waar het nog niet aan toe is. Anderzijds kan een gastouder de ontwikkeling van het kind stimuleren; zij houdt daarbij rekening met de leeftijd, de ontwikkelingsfase en de behoeften van het kind.

De gastouder geeft het kind aandacht en respecteert dat elk kind zich ontwikkelt in zijn eigen tempo.

De gastouder stimuleert de ontwikkeling o.a. door goed te kijken en te luisteren naar het kind en daarop aan te sluiten door het aanbieden van activiteiten die passen bij het kind maar die net een stapje verder liggen dan wat het kind zelf al kan of weet (zone van de naaste ontwikkeling).

Door het kind positief te benaderen, te complimenteren, te motiveren en door het kind ruimte te geven om zelf dingen te leren en vaardigheden op te doen wordt de ontwikkeling van het kind eveneens gestimuleerd.

3.2.1 Lichamelijke ontwikkeling

0-4 jaar

In de leeftijd van 0 tot 4 jaar maken kinderen een grote ontwikkeling door in de motorische vaardigheden. De coördinatie en het samen bewegen van romp, armen en benen heet de grove motoriek.

De grove motoriek wordt gestimuleerd door materialen als het dans- en bewegingsspel.

Kleine kinderen hebben veel belangstelling voor herhaling, de peuter voelt vooral.

In het gastoudergezin zijn uitdagende spelmogelijkheden.

Het kind moeten kunnen klauteren, glijden en springen waardoor het de eigen mogelijkheden leert kennen. Het kind leert onder meer omgaan met hoogteverschillen en gevaar.

De fijne motoriek omvat kleine bewegingen die coördinatie tussen ogen en handen vereisen. Het kind gaat naar voorwerpen grijpen, pakken en iets in de mond stoppen. De fijne motoriek ontstaat onder meer in het fysieke contact met de gastouder en wordt gestimuleerd door materialen als kleurtjes, kralen, insteeknoppen en puzzels.

Bij baby's wordt dat gestimuleerd door rammelaars en door het doen van spelletjes en babygym.

4-7 jaar

De periode van het schoolkind is wat betreft lengtegroei en gewichtstoename een wat rustigere periode. Net als de kleuter is het schoolkind erg beweeglijk. Tijdens de schoolkindfase is er ook sprake van een verdere uitbreiding van de fijne motoriek. Dit kunnen we bijvoorbeeld zien aan het handschrift van het schoolkind, steeds verbeterd evenwichtsgevoel en oog-hand-coördinatie.

Activiteiten als spelen op klimrekken, in bomen klimmen, van glijbanen afgaan, fietsen, gooien, vangen, hinkelen, balletje trappen, springen, tekenen, schilderen en kleien zijn populair.

De kinderen hebben behoefte aan avontuur en mogelijkheden om deze vaardigheden te oefenen. Ze gaan steeds meer details zien. Dit is ondermeer te zien aan hun tekeningen.

7-12 jaar

De motorische ontwikkeling wordt steeds nauwkeuriger. De kinderen worden sterker, leniger, behendiger, en hebben een beter evenwichtsgevoel. Ze willen veel bewegen, oefenen en vaardigheden leren. Er zijn grote verschillen tussen de jongste en de oudste kinderen van de groep. Tot tien jaar loopt de ontwikkeling van jongens en meisjes bijna gelijk, daarna gaat het bij de meisjes ineens veel sneller.

De fijne motoriek is nu goed ontwikkeld, allerlei technieken worden beoefend: haken, breien, LEGO Technic, enz. Er is een niet te stuiten behoefte aan bewegen.

3.2.2 Cognitieve ontwikkeling

Taal

De cognitieve ontwikkeling heeft betrekking op de ontwikkeling van taal (begrijpen en spreken) en denken: begrip en inzicht verwerven door de informatie uit de omgeving te ordenen, te onthouden, toe te passen en te combineren met nieuwe situaties.

Taal en denken zijn nauw met elkaar verbonden. Taal is een belangrijk middel om inzicht te krijgen in de omringende wereld. Het kind vraagt en krijgt in taal uitleg en hulp.

De gastouder speelt hierin een actieve rol door veel tegen het kind te praten. Zoveel mogelijk wordt op elke taaluitdrukking van het kind gereageerd; van de eerste klanken die de baby maakt tot de vragen en verhalen van het schoolgaand kind. Ter stimulering van de taalontwikkeling organiseert de gastouder verschillende activiteiten, zoals zang, taalspelletjes en spelletjes met klanken en geluiden.

Het schoolgaande kind is op school erg met taal bezig door middel van lezen en schrijven. Dit stimuleert de gastouder en waar nodig is corrigeert de gastouder het kind.

0-4 jaar

Begin van de taalontwikkeling. Het aantal klanken dat een kind produceert neemt in de loop van de maanden toe. Op de leeftijd van 9 à 10 maanden kunnen kinderen al vrij veel simpele klanken maken. Rond de eerste verjaardag gaat bij de meeste kinderen dit brabbelen op echte woordjes lijken. Voorbeelden: “Ete mee na” en “Jaa tie taa”.

In de periode van 0 tot 1 jaar begint ook het leren luisteren. Verschillende geluiden van elkaar onderscheiden gaat steeds beter. Kinderen die slechthorend of doof geboren zijn vallen in deze periode al op: het luisteren ontwikkelt zich niet en het brabbelen neemt af omdat het kind zichzelf niet of moeilijk hoort.

Tussen de 1 en 3 jaar ontdekt het kind nu de wereld om zich heen. Hij gaat begrijpen dat alles een naam heeft.

Zijn wereld breidt zich uit en hij gaat de eerste woordjes zeggen. In deze periode kent de spraak/taalontwikkeling twee stadia:

- tot 2 jaar: het stadium van de twee-woord-zin.

Kinderen gaan zich uiten door middel van losse woorden en proberen daarmee een hele zin uit te drukken.

Voorbeeld: “Eet” kan betekenen: “Ik heb honger, ik wil eten”. Over het algemeen wordt de één-woord-zin meestal vrij snel gevolgd door de twee-woord-zin. Kinderen zeggen dan twee woorden achter elkaar.

Voorbeeld: “Mama boek” kan betekenen: “Dat is mama’s boek” of “Mama, ik wil een boek lezen”.

- 2 tot 3 jaar: het stadium van de drie-tot-vijf-woord-zin.

De zinnetjes van een kind worden nu steeds langer; tot 5 woorden per zin. Rond het derde levensjaar kent het kind ongeveer 900 woordjes. Bij het uitspreken van moeilijke woorden worden nog klanken weggelaten, vooral in medeklinkercombinaties. Voorbeelden: “stoel” wordt “toel”, “klok” wordt “kok”, “muts” wordt “mus”.

Rond de leeftijd van 3 jaar ontdekt het kind dat er regels bestaan in taal. Door te luisteren leert hij zinnen begrijpen en daardoor ook zelf zinnen te vormen. Tussen drie en vijf jaar breidt de woordenschat zich uit van gemiddeld 900 woorden naar 2.100 woorden.

Moeilijke klankcombinaties gaat het kind steeds beter beheersen: het correct uitspreken van twee medeklinkers achter elkaar ontstaat. Voorbeeld: “stoel” wordt niet meer vereenvoudigd tot “toel” maar nu echt als “stoel” uitgesproken. De verstaanbaarheid is circa 90%. Het logisch vertellen van een gebeurtenis of verhaal kan nog moeilijk zijn voor het kind.

Een ander kenmerk van het spreken is dat het kind over woorden kan gaan vallen, ook wel haperen genoemd. Dit is een normale fase in de ontwikkeling van de spraak en taal. Kinderen beleven veel, ze willen erg veel vertellen maar kunnen nog moeite hebben dit allemaal te verwoorden. Door het haperen wint een kind tijd om na te denken en de juiste woorden te vinden.

4-12 jaar

Als het kind 4 jaar is, dan maakt hij goede, eenvoudige zinnen. Rond 5 jaar maakt hij langere zinnen met „want“ en „maar“. Ook maakt hij vragende zinnen. Hij kent al veel woorden. En hij kan goed zeggen wat hij wil. Maar hij moet er wel steeds nieuwe woorden bijleren.

Zo kan hij steeds beter praten en anderen beter begrijpen. Het is belangrijk veel met het kind te praten en het kind vaak voor te lezen. De basisregels van de grammatica leert hij vanzelf. Vanaf 6 jaar worden zijn zinnen steeds beter. Tussen 5 en 10 jaar wordt zijn taal volwassen. Meisjes ontwikkelen zich meestal sneller dan jongens. Ook als het om taal gaat.

Tijdens zijn schooltijd leert het kind veel nieuwe woorden en de regels van de grammatica. En hij leert dat een woord soms verschillende betekenissen heeft. Bijvoorbeeld het woord „prijs“: „Je kunt een prijs winnen met een loterij.“ En: „Op spullen die je koopt staat een prijs.“

Rond de 9 jaar leert het kind de regels van de grammatica steeds beter. Hij begrijpt bepaalde uitdrukkingen ook beter. En hij kan ze beter gebruiken. Als je bijvoorbeeld zegt: „Je hebt een pluim verdiend!“ begrijpt een kind dat hij niet echt een pluim krijgt. Maar dat het een compliment is. Dat hij iets goed heeft gedaan. Als het kind in groep 8 zit kan hij goed zeggen wat hij bedoelt.

Praten is communiceren. Dus dingen met elkaar uitwisselen. Daarbij hoort ook: oogcontact en geduld. Het kind moet leren dat je om de beurt praat. Anders hoor je niet wat de ander zegt. Het is belangrijk zo veel mogelijk te praten en contact te maken met het kind. Dat is goed voor de relatie. Een goede relatie is belangrijk als het kind in de puberteit komt.

Ieder kind is anders. De één kletst de hele dag door en de ander zegt niet zo veel. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo.

Denken

0-4 jaar

Spelen en bezig zijn is leren voor een kind. Het kind leert onder meer door voorbeeld en nabootsing. Door allerlei dagelijkse gebeurtenissen te bespreken ontstaat ordening om de wereld van het kind. De gastouder legt daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de kinderen uit om zelf te verwoorden.

Regelmatig doet de gastouder een beroep op het vermogen van kinderen om zelf oplossingen te zoeken voor problemen. In het gastoudergezin wordt veelzijdig materiaal aangeboden waardoor kinderen bezig kunnen zijn met kleuren, vormen en seizoenen.

4-7 jaar

De kleuter heeft nog veel fantasie. Zijn gedachten kloppen niet altijd met de werkelijkheid. Hij begrijpt nog niets van oorzaak en gevolg.

Daarom is een kleuter nog te jong voor echte leervakken op school. Hij leert wel veel maar hij doet dat op een speelse manier. Aan het einde van groep 2 bekijkt de school of een kind oud genoeg is voor groep 3.

Tussen 6 en 7 jaar gaat de verstandelijke ontwikkeling van het kind met een sprong vooruit. Vanaf 6 jaar leert het kind om concreet te denken. Hij krijgt minder fantasie. Hij denkt nog wel in plaatjes: wat hij leert moet hij vóór zich kunnen zien, als op een plaatje. Dit helpt hem bij het leren van de schoolvakken. Hij leert bijvoorbeeld dat een P altijd dezelfde vorm heeft. En dat tellen een vaste volgorde heeft: eerst komt 1, dan pas 2.

7 tot 12 jaar

Zo rond het zevende jaar leidt het realiteitsdenkend vermogen tot een duidelijke toename van angstgevoelens. Kinderen kunnen niet slapen en komen met angstige vragen uit bed.

Naast het realiteitsdenkend vermogen is er sprake van logisch denken. Een schoolkind is goed in staat om te zien wat de oorzaak en wat het gevolg van iets is.

Rond 12 jaar kan een kind abstract denken. Hij hoeft dan geen plaatje meer van iets te zien. Nu kan hij bijvoorbeeld wiskunde leren begrijpen. Hij kan nu eigenlijk ieder schoolvak leren. Maar wat hij precies kan leren hangt ook af van zijn aanleg. Sommige kinderen leren gemakkelijker dan andere kinderen.

3.2.3 Creatieve ontwikkeling

De gastouder stimuleert de creatieve ontwikkeling door het aanbieden van allerlei soorten materialen (water, zand, verf, klei, verkleedkleden en schmink) en activiteiten (muziek, dans en drama).

Voor het kleine kind is het omgaan met materialen een onderzoekende bezigheid. Het leert er de mogelijkheden en de eigenschappen van kennen waarbij het resultaat nog niet belangrijk is.

Creatief zijn kan op vele manieren, bijvoorbeeld door te vertellen en door fantasieconstructie spelen. Het is belangrijk dat kinderen hierbij gewaardeerd worden en zoveel mogelijk de ruimte krijgen voor hun eigen inbreng.

Naast het werken met ontwikkelingsmateriaal is er aandacht voor tekenen, boetseren, knippen, plakken, vouwen en schilderen.

Bij de jongste kinderen ligt de nadruk in het begin veelal op het leren omgaan met materialen en het aanleren van technieken. Bij oudere kinderen worden de opdrachten uitgebreid.

3.2.4 Ontwikkeling identiteit

Geleidelijk aan wordt het kind zich er van bewust dat het een persoon is die verschilt van ieder ander. Door het kind positief te benaderen bevordert de gastouder het zelfvertrouwen van het kind. Er wordt aandacht besteed aan de persoonlijke verhalen en het kind wordt gestimuleerd zich te uiten en eigen keuzes te maken. De gastouder waardeert onderlinge verschillen tussen de kinderen in bijvoorbeeld voorkeur voor activiteiten, tempo en spontaniteit.

Daarnaast stimuleert de gastouder het identiteitsbesef ook door bijvoorbeeld het eigen lichaam.

3.2.5 Zelfredzaamheid

De gastouder moedigt het kind aan tot zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Dat wat het kind kan proberen mag het in principe ook zelf doen. De gastouder zorgt er wel voor dat het kind niet teveel mislukkingen ervaart. De gastouder geeft de kinderen af en toe opdrachten en taken, bijvoorbeeld het opruimen van speelgoed. De opdrachten worden voor het kind duidelijk en overzichtelijk gehouden.

Bij het schoolgaande kind kan deze zelfredzaamheid bevorderd worden door bijvoorbeeld alleen uit school naar het gastgezin te komen. Dit gebeurt altijd in overleg met en na schriftelijke toestemming van de ouders/verzorgers.

Oudere kinderen binnen het gastgezin vragen bijzondere aandacht. Vanaf ongeveer 9 jaar voelen kinderen zich vaak te groot om naar de gastouder te gaan zoals dat nu georganiseerd wordt. De kinderen geven aan meer vrijheid te willen hebben.

Een paar voorbeelden: de kinderen willen niet altijd op de kleinere kinderen wachten met eten.

Zij willen iets kunnen drinken als zij dorst hebben. Kinderen willen niet voortdurend rekening hoeven houden met de kleine kinderen. Zij willen een eigen ruimte hebben waar zij ongestoord hun gang kunnen gaan (buiten toezicht van de gastouder).

De kinderen kunnen betrokken worden bij de opvang door hun specifieke taken te geven. Deze groep is goed in staat om aan te geven wat zij graag met de opvang wil. De gastouder stemt dan het aanbod af op deze wensen.

3.3 Ontwikkeling van sociale competenties

Onder sociale (emotionele) ontwikkeling verstaan we het leren van het kind op een respectvolle manier om te gaan met eigenschappen van zichzelf en de ander.

Vanuit een basis van veiligheid en een gezond zelfbesef leren kinderen voor zichzelf opkomen, kunnen ze omgaan met conflicten en leren ze het aangaan en onderhouden van sociale relaties.

Kinderen opvangen betekent vooral het bieden van lichamelijke en emotionele verzorging.

Kinderen moeten eten, drinken, slapen en luiers moeten verschoond worden.

Kinderen moeten zich veilig en geaccepteerd voelen.

De kwaliteit van deze verzorging en bescherming is belangrijk voor de hechting van het kind. Het is belangrijk dat kinderen (ook pasgeborenen) de indruk krijgen dat er naar hen geluisterd wordt, dat ze op hun eigen manier aan kunnen geven wat ze nodig hebben en dat die signalen worden begrepen en de gastouder passend reageert.

De gastouder stimuleert de sociale ontwikkeling van het kind op verschillende manieren. Zij stimuleert o.a. kinderen om samen te spelen, samen te leren delen, het leuk te hebben met elkaar en zij zorgt ervoor dat ieder kind er mag zijn.

3.3.1 Sociale ontwikkeling

Belangrijk aspect van de sociale ontwikkeling is de ervaring hoe het is om samen te zijn met andere kinderen en volwassenen. Door het omgaan met leeftijdsgenootjes en de gastouder leert het kind de uitwerking van zijn gedrag op anderen dan eigen mensen kennen.

Hierdoor leert het kind inzicht te krijgen in zijn eigen gevoelens en leert het andere reactiemogelijkheden. Tevens leert het kind al vroeg de betekenis van delen, troosten, helpen, rekening houden met anderen en omgaan met conflicten.

0-4jaar

De kinderen spelen nog niet echt samen. Ze vinden het leuk als er meer kinderen zijn, maar ze spelen ieder voor zich. Bij de jonge kleuter komt hier verandering in. Echt samen spelen blijft lastig.

Nadoen van volwassenen om alledaagse vaardigheden te leren gaat over in fantasiespel; doen alsof. Het biedt de mogelijkheid tot het doorleven van allerlei situaties.

De peuter heeft nog maar een vaag begrip voor goed en kwaad; het moet nog leren luisteren naar 'nee' en 'stop'. Het juiste gedrag laat hij vooral zien omdat de gastouder zegt dat het goed is.

4-7 jaar

Het kind heeft de overgang naar de basisschool achter de rug. Het kan zich nu redden in een grote groep en kan zich houden aan een groot aantal vaste regels. Het kind heeft steeds meer door dat er nog allerlei andere mensen zijn die ook van alles vinden en willen. Ze gaan meer in groepsverband spelen en houden steeds meer rekening met groepsgenootjes.

Samen spelen ze rollen uit de 'grote mensenwereld'. De kinderen kunnen omgaan met verboden en beseffen het verschil tussen goed en kwaad. Het voorbeeld van anderen is heel belangrijk.

7-12 jaar

Samen spelen wordt belangrijk. De jongste kinderen moeten dit nog echt leren maar dat gaat snel beter. Vriendjes hebben staat centraal.

De jongste kinderen hebben veel lossere contacten; de ouderen hebben echte vriendenclubjes.

Kinderen tot deze leeftijd spelen vaak zonder regels of met een aantal zeer eenvoudige.

De 7-12-jarigen vinden het heerlijk om een spel te spelen met spelregels. Tot tien jaar houden ze zich er streng aan voor wat betreft anderen maar voor zichzelf nemen ze het niet zo nauw. De houding ten opzichte van goed en kwaad verandert van absoluut zwart-wit naar het meewegen van omstandigheden.

3.3.2 Emotionele ontwikkeling

Het waarnemen en het serieus nemen van gevoelens van de kinderen is belangrijk. Soms is het nodig dat een gastouder een bepaald gedrag verbiedt. Echter de gevoelens van het kind moet ze accepteren.

De gastouder probeert de gevoelens van de kinderen, zoals blijdschap, woede, verdriet, angst en onverschilligheid te verwoorden. Zo leert het kind om te gaan met zijn gevoelens, herkent het kind gevoelens van andere kinderen en leert hiermee om te gaan.

Kleine kinderen uiten veel van hun gevoelens door spel. De gastouder speelt hierop in en stimuleert dit door bijvoorbeeld fantasie- en rollenspellen. In het gastoudergezin is hiervoor materiaal aanwezig zoals poppen, een boerderij, LEGO/DUPLO en verkleedkleren.

0-4 jaar

De peuter wordt zich bewust van zijn eigen wil. Er ontstaan eerste pogingen tot zelfstandigheid door alles te doen wat volwassenen doen, zichzelf aankleden en zelf iets in elkaar zetten. Dit lukt uiteraard nog niet altijd.

In de loop van het derde jaar komt het moment dat de peuter 'ik' zegt. Het 'nee' is niet van de lucht want de peuter wil alles laten gebeuren zoals hij denkt dat het het beste is. Alles is 'van mij'. Hij heeft er nog niet veel weet van dat anderen soms ook wel dingen willen of leuk vinden. (Hij denkt heel egocentrisch).

Deze uitingen zijn nodig voor de versterking van het zelfvertrouwen. Het besef dat je zelf iemand bent, los van je moeder en vader, geeft een gevoel van macht maar maakt ook onzeker en angstig. Dergelijke periodes komen in de ontwikkeling nog meermalen terug. Bijvoorbeeld in de puberteit.

De jonge kleuter is veel stabiel. Hij heeft als het ware zijn zekerheid, zelfvertrouwen gevonden. Hij is heel open en onderzoekend en maakt soms prachtige opmerkingen. Een stabiele periode waarbij de wereld steeds groter wordt: een eerste keer naar school, de juf, de vriendjes. Indrukwekkende gebeurtenissen.

De fantasie is nog werkelijkheid. De gevoelens van de kinderen zijn heel echt. Doordat ze slechts een korte tijd onthouden worden, zien we soms een snelle wisseling van stemmingen. 'Jantje huilt en Jantje lacht'.

4-7 jaar

De 4-7-jarige heeft het besef dat hij iemand is met een eigen identiteit en hij wil nu weten hoe alles verder 'in elkaar steekt'. Hij houdt zich bezig met zijn eigen en andermans lichaam, maakt zich bezorgd (gewond raken, dood gaan).

Hij ontdekt verschil tussen jongens en meisjes. Voor de seksuele ontwikkeling spelen deze jaren een grote rol. Jongens identificeren zich aanvankelijk het meest met hun vader en - wanneer zij ouder worden - met hun vriendjes. Meisjes imiteren vooral hun moeder en later andere meisjes.

De kinderen leven in een wereld vol mogelijkheden en ontdekkingen. Ondanks de toename van het zelfvertrouwen is er een grote behoefte aan zelfbevestiging, prijzende woorden, goedkeuring, geruststelling en troost.

De uitdrukkingsvaardigheden nemen toe; niet alleen via taal maar ook door tekenen, schilderen, zingen, toneel spelen, muziek en andere handvaardigheden.

Fantasie is groot. Het richt zich meer op de realiteit. De werkelijkheid wordt zakelijker bekeken. Minder fantastische verklaringen voor allerlei dagelijkse verschijnselen.

7-12 jaar

De kinderen hebben een eigen geweten; zij handelen daarna uit eigen overtuiging. Leeft de 4-7-jarige nog in zijn eigen wereldje, rond het zevende jaar is het kind minder egocentrisch. Ze beginnen de wereld wat realistischer te zien en maken onderscheid tussen werkelijkheid en fantasie.

De band met thuis is een belangrijke basis van waaruit ze zich verder ontplooiën. De wereld in, op naar zelfstandigheid. Het kind kan beter praten over zijn gevoelens. Hij kan aangeven wat hem dwars zit en een verklaring geven voor zijn gedrag.

3.4 Waarden en normen

De gastouder heeft naast de ouders/verzorgers en andere opvoeders een belangrijke rol in het overdragen van normen en waarden.

Opvoeden is een proces waarin een kind zelf iemand wil zijn, wil groeien, zich wil ontwikkelen en de opvoeder (in dit geval de gastouder) iets wil bereiken met het kind. Als opvoeder heb je een voorbeeldfunctie. Hoe de ouders/verzorgers omgaan met elkaar en de kinderen is een belangrijk onderdeel van overleg. Verschillen in opvattingen, cultuur en religie moeten worden gerespecteerd.

Wederzijds respect is een basisvoorwaarde voor een goede verstandhouding tussen ouders/verzorgers en gastouder.

In het gezin van de gastouder zullen andere regels gelden dan in het eigen gezin. In overleg kan besproken worden hoe hier in de praktijk mee wordt omgegaan en wat ouders/verzorgers wel of niet toelaatbaar vinden.

Opvoeden betekent keuzes aanbieden en grenzen aangeven. De kinderen leren wat wel en niet mag, dit gebeurt spelenderwijs. Opvoeden vindt niet alleen plaats in de omgang tussen (gast)ouder en kind, ook de invloed die de andere kinderen in een gezin op elkaar hebben is erg belangrijk.

3.4.1 Overbrengen van waarden en normen

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van de kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden.

Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. De waarde is respect hebben voor elkaar. De norm is dat lijfelijke agressie niet wordt toegestaan.

Een gastouder kan op verschillende manieren waarden en normen op het kind overdragen.

Bijvoorbeeld door o.a. zelf het gewenste gedrag te laten zien, door de regels duidelijk uit te leggen en grenzen te stellen.

3.4.2 Uitwisselen van waarden en normen

Een kind wordt gevormd door de omgang met volwassenen en andere kinderen. De omgang tussen volwassenen en kinderen heeft in de opvang een andere dimensie dan thuis.

De gastouder is in eerste instantie beroepsmatig bij de kinderen betrokken. De gastouder onderhoudt contact met alle kinderen uit de groep. Daarnaast is er de omgang van de gastouder met de groep als geheel. Op beide niveaus is sprake van een voortdurende uitwisseling van waarden en normen in communicatie en interactie.

In een groep kinderen is er sprake van een continu proces. Dit vindt voor een gedeelte bewust en onbewust plaats. Tussen de kinderen onderling speelt voortdurend wat hoort en niet hoort.

Door middel van taal vindt er onderling een (gedeeltelijke) bewuste uitwisseling plaats van waarden en normen. Daarnaast speelt het non-verbaal uitwisselen en overbrengen een grote rol in de communicatie. Hier wordt zo zorgvuldig mogelijk mee omgegaan.

3.4.3 Vooroordelen

De gastouder is zich bewust van bestaande vooroordelen bij zichzelf en bij anderen betreffende geloof, etniciteit, sociale klasse, sekse en seksuele geaardheid. Zij realiseert zich beïnvloed te zijn door de eigen omgeving waarin zij is opgegroeid. Over al deze onderwerpen zijn in meer of mindere mate vanzelfsprekendheden ontstaan die discutabel zijn.

De gastouder probeert kritisch te staan tegenover deze meningen, het gedrag dat daar uit voortvloeit en zich bewust te blijven van eigen vooroordelen. Bij kinderen wordt actief geprobeerd te voorkomen dat vooroordelen ontstaan; juist omdat kinderen van nature nieuwe dingen open tegemoet zullen treden.

De gastouder probeert steeds te reageren op de kinderen zodra ze merkt dat in een spel of in gesprek vooroordelen naar voren komen. Ook is zij actief in het aanbieden van rol doorbrekend speelgoed of het voorlezen of zingen van verhalen en liedjes die de kinderen duidelijk laten zien dat er keuzes zijn buiten de "gangbare" paden.

De gastouder is erop attent dat zij op geen enkele wijze negatieve meningen laat horen over bepaalde groepen in onze samenleving. Wel is ze actief in het praten over verschillende groeperingen, met de bedoeling dat de kinderen meer weten en daardoor minder snel geneigd zijn iets gek en daardoor minder waard te vinden.

3.4.4 Verschillen

Bij All Kidz Nederland zijn alle kinderen van alle gezindten welkom. Aan speciale gebeurtenissen, die aan een bepaalde levensovertuiging verbonden zijn, kan op gepaste wijze aandacht geschonken worden in de groep. Voor zover mogelijk wordt dan aan de kinderen uitgelegd welke betekenis de speciale gebeurtenis binnen de betreffende levensovertuiging heeft.

Verschillen in de sociale achtergrond komen soms tot uitdrukking in kleding, taal en gebruik. Bij het gastoudergezin wordt elk kind met evenveel zorg omringd. Het is belangrijk om kinderen geen typisch vrouwen- of mannenrol op te leggen. Bij de gastouder is er zowel "jongens-" als "meisjes-" speelgoed aanwezig. De keuzevrijheid en de eigenheid van het kind staan centraal bij de keuze voor het een of het andere speelgoed.

3.4.5 Feesten en rituelen

Een aantal gebeurtenissen zoals verjaardagen, afscheid en feestdagen verloopt in het gastoudergezin volgens een vast ritueel. Door hier op een bepaalde manier mee om te gaan leren kinderen wat het betekent om bijvoorbeeld jarig te zijn. Aan vaste gewoontes kunnen kinderen zowel zekerheid als plezier ontleenen. Ook het hanteren van een vaste dagindeling valt te beschouwen als een ritueel.

3.4.6 Omgaan met rouwverwerking

Het overlijden van een persoon in de directe omgeving is ook voor kinderen heel ingrijpend. Het is belangrijk dat de gastouder op de hoogte is zodat zij zo goed mogelijk kan reageren. Troosten, aanhalen en warmte bieden zijn wezenlijk zaken die kinderen helpen om hun rouw en verdriet te verwerken.

Het is belangrijk om eerlijke informatie te geven die aansluit bij de ontwikkelingsfase van het kind. Ook is het belangrijk om er niet over te zwijgen.

4. Verzorging van de kinderen

4.1 Maaltijden

In eerste instantie wordt voor baby's tijdens de opvang het ritme van thuis overgenomen. Naarmate de kinderen groter worden gaan ze zich meer op de groep richten. Het gebruik van een maaltijd of een tussendoortje krijgt het karakter van een gezamenlijke activiteit.

Wanneer een kind een speciaal dieet heeft wordt dit, indien mogelijk, in het gastoudergezin gevolgd. Een van de leuke dingen van jarig zijn is trakteren. Bij voorkeur bestaat deze traktatie niet uit zoetheid. De gastouder kan ouders/verzorgers altijd adviseren bij het bedenken van een gezonde traktatie.

4.2 Slapen

Een kind moet uitgerust zijn om de wereld aan te kunnen. Daarom is voldoende slaap van belang. Voor baby's wordt ook bij het slapen zo veel mogelijk het ritme van thuis gevolgd.

Dit ritme verschilt per kind en daar wordt in het gastoudergezin rekening mee gehouden. Naarmate de kinderen ouder worden ontstaat een groepsritme. Of en hoe lang het kind 's middags slaapt wordt regelmatig besproken met de ouders/verzorgers.

4.3 Gezondheid, ziektes en ongevallen

Wanneer een kind ziek wordt in het gastoudergezin worden de ouders/verzorgers daarvan in kennis gesteld. Gastouder en ouders/verzorgers overleggen of de opvang gecontinueerd kan worden. In overleg wordt besloten welke actie zal worden ondernomen. Daarbij zal leidend zijn het ziekteprotocol zoals dat op dat moment is vastgesteld.

In een noodsituatie wordt uiteraard onmiddellijk een lokale arts gewaarschuwd.

4.4 Hygiëne

Jonge kinderen vormen een kwetsbare groep. Hun afweersysteem is nog volop in ontwikkeling. Via andere kinderen en bijvoorbeeld door het gebruik van gezamenlijk speelgoed komen zij vaker en op jongere leeftijd in contact met allerlei ziekteverwekkers (micro-organismen) waartegen zij nog geen weerstand hebben opgebouwd. Hierdoor hebben kinderen die een gastgezin bezoeken een grotere kans om een infectieziekte op te lopen dan kinderen die thuis verblijven.

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat in een omgeving van drie of meer kinderen het aantal infecties verdubbelt.

Omdat een kind infecties ook al kan verspreiden in de a-symptomatische fase, waarin het kind nog geen ziekteverschijnselen vertoont, zijn goede hygiënemaatregelen noodzakelijk om onnodige overdracht van ziektekiemen tegen gaan.

De gastouder zorgt voor een goede hygiëne door o.a. een goede hoest- en niestechniek en de kinderen deze aan te leren, een goede handhygiëne, het regelmatig schoonmaken van het speelgoed, het regelmatig schoonmaken van de opvangruimten, het dagelijks verschonen van hand- en vaatdoeken etc.

4.5 Inrichting

Een belangrijk criterium bij de inrichting van de ruimte is overzicht. Overzicht over de ruimte is zowel voor de gastouder als een kind belangrijk. De gastouder moet een zo goed mogelijk overzicht op alle kinderen kunnen houden.

Voor de jongste kinderen is het belangrijk om oogcontact met de gastouder te hebben terwijl ze aan het spelen zijn.

Schoolkinderen hebben al wat meer behoefte om af en toe in een "afgesloten" hoekje met elkaar te spelen. Bij de inrichting zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden met deze behoeften.

5. Samenwerken met ouders/verzorgers

5.1 Betrokkenheid

De ouders/verzorgers worden zoveel mogelijk betrokken bij zaken die de opvang betreffen.

De contacten vinden plaats tussen de gastouder en de individuele ouders/verzorgers.

De afstemming heeft betrekking op het eigen kind. Uitgangspunt hierbij is dat zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wensen van de ouders/verzorgers.

Als de gastouder vindt dat de wens van de ouders/verzorgers niet overeenkomt met het belang van het kind en/of de opvang wordt dit uitgelegd en wordt geprobeerd hiervoor begrip te kweken bij de ouders/verzorgers.

De gastouder draagt er zorg voor dat de ouders/verzorgers informatie krijgen over belangrijke zaken m.b.t. het functioneren van de opvang. Ouders/verzorgers kunnen advies geven over zaken die direct van invloed zijn op de kinderen of op de ouders/verzorgers zelf.

Om kinderen een zo goed mogelijke opvang te bieden is een goede samenwerking tussen gastouder en ouders/verzorgers van groot belang.

Daartoe dient aan een tweetal randvoorwaarden te worden voldaan:

- **Wederzijds vertrouwen:** begrip voor ieders verantwoordelijkheden, mogelijkheden en beperkingen.
- **Wederzijds respect:** respect van de gastouder voor de ouders/verzorgers die de eindverantwoordelijkheid voor hun kind(eren) hebben en respect van de ouders/verzorgers voor de professionele verantwoordelijkheid van de gastouder voor hun kind(eren).

5.2 Oudercommissie

Ouders/verzorgers/verzorgers worden in de gelegenheid gesteld om lid te worden van de oudercommissie.

De oudercommissie stelt zich ten doel de belangen van de gastkinderen en hun ouders/verzorgers zo goed mogelijk te behartigen en te vertegenwoordigen. De oudercommissie heeft een adviesfunctie ten aanzien van de kwaliteit. Tevens fungeert de oudercommissie als aanspreekpunt voor de ouders/verzorgers.

5.3 Uitwisseling van informatie

Een goede uitwisseling van informatie is van cruciaal belang. Een goede communicatie is hierbij de basis.

Belangrijke voorwaarden voor een goede communicatie zijn eerlijkheid en openheid, goed naar elkaar luisteren en het geven en ontvangen van feedback.

Uitwisseling van informatie kan op verschillende manieren plaats vinden zoals mondeling, telefonisch, schriftelijk en tonen (b.v. knutselwerkjes).

De gastouder stemt met de ouders/verzorgers haar werkwijze met betrekking tot de uitwisseling van informatie af.

5.4 Privacy

Ouders/verzorgers hebben wettelijk recht op privacybescherming door zorgvuldige behandeling van alle (in vertrouwen) gegeven informatie.

De gastouder houdt zich in alle gevallen aan de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Vanaf 25 mei 2018 is deze AVG van kracht.

De gastouder informeert de ouders/verzorgers over haar werkwijze met betrekking tot het waarborgen van de privacy.

6. Wettelijke eisen

Goede kinderopvang is van groot belang. Kinderen moeten zich veilig voelen en de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen. De overheid heeft daarom kwaliteitseisen opgesteld waaraan kinderopvangorganisaties, waaronder gastouderbureaus en gastouders, zich moeten houden.

6.1 Eisen aan de opvangruimten

De opvangruimten zijn te allen tijde rookvrij.

Alle verdiepingen, inclusief de begane grond, zijn voorzien van goed functionerende rookmelders, conform het vigerende Bouwbesluit.

Voor kinderen tot 1,5 jaar is er een aparte, goed geventileerde slaapruijme aanwezig, afgestemd op het aantal kinderen in die leeftijdscategorie.

De gastouder biedt een verantwoorde en veilige ruimte om te kunnen spelen, afgestemd op het aantal en de leeftijd van de kinderen.

De gastouder dient de beschikking te hebben over voldoende buitenspeelmogelijkheden, afgestemd op het aantal en de leeftijd van de kinderen.

De buitenruimtes waar de kinderen, gedurende de opvang, verblijven dienen altijd veilig, toegankelijk en passend ingericht te zijn, in overeenstemming met het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.

Indien de woning van de gastouder niet beschikt over een eigen buitenspeelmogelijkheid kan zij gebruik maken van een nabijgelegen buitenspeelplaats. In alle gevallen is de buitenspeelruimte veilig en afgestemd op de leeftijd van de kinderen.

6.2 Maximum op te vangen kinderen en hun leeftijdsopbouw

Bij de gastouder worden maximaal 6 kinderen gelijktijdig opgevangen, waarvan maximaal 5 kinderen tot 4 jaar, waarvan maximaal 4 kinderen tot 2 jaar, waarvan maximaal 2 kinderen tot 1 jaar. Eigen kinderen tot 10 jaar worden meegerekend.

6.3 Achterwacht

De gastouder zorgt voor een adequate vervanging bij calamiteiten.

Onder calamiteiten wordt o.a. verstaan: ongeval of ziekte van een gastkind, eigen kind of de gastouder waarbij dokters- of ziekenhuisbezoek noodzakelijk is; brand of andere ernstige situaties.

De gastouder zorgt ervoor dat in ieder geval bij de opvang van meer dan 3 aanwezige kinderen een achterwachtregeling is getroffen waarbij een achterwacht beschikbaar is die bij calamiteiten binnen 15 minuten bij het opvangadres aanwezig is. Deze persoon is tijdens opvangtijden altijd telefonisch bereikbaar.

Vooraf worden er afspraken gemaakt tussen de gastouder en de achterwacht over o.a. wie meegaat naar bijvoorbeeld de dokter en wie bij de achtergebleven kinderen blijft. Ook worden er afspraken gemaakt met betrekking tot het op de hoogte brengen van de ouders/verzorgers zodat ouders/verzorgers in staat worden gesteld, indien noodzakelijk of wenselijk, hun kind(eren) te kunnen komen ophalen. Deze afspraken worden vastgelegd in het "Formulier afspraken achterwacht".

De gastouder zorgt er voor dat All Kidz Nederland steeds beschikt over actuele informatie met betrekking tot de achterwacht(en).